

O B S A H

Ediční poznámka	13
Předmluva	15

VŠEOBECNÝ ÚVOD DO FILOSOFIE

Definice a rozdělení filosofie	28
Filosofie aristotelsko-tomistická	29

LOGIKA

Úvod	33
Povaha logiky	34
Předmět logiky	35
Pomyslné jsoucno	38
Rozdělení logiky	42

FORMÁLNÍ LOGIKA

Kapitola první: Jednoduchý postřeh	43
1. Pojem a slovo	43
2. Prostředky k objasnění pojmu: definice a dělení	51
Kapitola druhá: Soud	55
1. Soud a výrok	55
2. Vlastnosti vět	59
Kapitola třetí: Úsudek	63
1. Esence úsudku a jeho dělení	63
2. Kategorický sylogismus	65
3. Hypotetický sylogismus	72
4. Indukce	75

MATERIÁLNÍ LOGIKA

ODDÍL PRVNÍ – KATEGORIE: USPOŘÁDÁNÍ POJMŮ PODLE NEJOBECNĚJŠÍCH RODŮ	77
Kapitola první: Obecné	77
1. Esence obecného	77
2. Vznik obecného	82
Kapitola druhá: Jak se predikuje obecné	83
1. Možnost této predikace	83
2. Predikabilie	85
Kapitola třetí: Kategorie	89
1. Dělení obecného do deseti kategorií	89
2. Jednotlivé kategorie	94

ODDÍL DRUHÝ – DŮKAZ: USPOŘÁDÁNÍ SOUDŮ VE VĚDU	106
Kapitola první: Důkaz	106
Kapitola druhá: Věda	111

FILOSOFIE PŘÍRODY

Co je filosofie přírody	121
Vztah filosofie přírody k empirickým vědám	121
Rozdělení filosofie přírody	122

OBECNÁ FILOSOFIE PŘÍRODY

ODDÍL PRVNÍ – ESENCE PROMĚNLIVÉHO JSOUCNA	123
Kapitola první: Individuální rozdíly proměnlivých jsoucn	124
Kapitola druhá: Druhové rozdíly proměnlivých jsoucn	127
Kapitola třetí: Principy proměnlivého jsoucna	130
Předběžné poznámky	130
1. Složení proměnlivého jsoucna z kvantitativních částí.	131
2. Složení proměnlivého jsoucna z esenciálních částí.	132
3. Přesnější vymezení látky a formy	137
4. Nauka o látce a formě a novější přírodověda	141
ODDÍL DRUHÝ – VLASTNOSTI PROMĚNLIVÉHO JSOUCNA	144
KVANTITA	145
Kapitola první: Vztah kvantity k tělesné substanci	145
Kapitola druhá: Esence kvantity	149
Kapitola třetí: Vlastnosti kvantity	152
Kapitola čtvrtá: Složky kvantity	158
ZMĚNA NEBOLI POHYB	161
Kapitola první: Vztah pohybu k tělesné substanci. Přirozenost	161
Kapitola druhá: Esence pohybu	163
Kapitola třetí: Druhové a individuální rozdíly pohybu	166
Kapitola čtvrtá: Složky a existence pohybu	167
Kapitola pátá: Míra pohybu neboli čas	169
Kapitola šestá: Vztah pohybu k činnosti a trpnosti	171
Kapitola sedmá: Podmínky pro hýbání neboli činnost	176

SPECIÁLNÍ FILOSOFIE PŘÍRODY – O PROMĚNLIVÉM JSOUCNU ZVLÁŠTĚ

ODDÍL PRVNÍ – O NEBI A SVĚTĚ, NEBOLI O KOSMU	181
Kapitola první: Místní pohyb a tělesná činnost	181
1. Místní pohyb	181
2. Činnost těles uvažovaná mechanicky: zákon zachování energie a růst entropie	184

Kapitola druhá: Kosmos	186
1. Všestranná omezenost tělesného světa	186
2. Vznik řádu tělesného světa	188
3. Trvání řádu tělesného světa	190
ODDÍL DRUHÝ – O VZNIKU A ZÁNÍKU	192
Kapitola první: Vznik a zánik	192
1. Vznik a zánik obecně	192
2. Vznik individua	195
Kapitola druhá: Kvalitativní změna	202
1. Kvalitativní změna obecně	202
2. Zhušťování a zředňování	205
3. Kvalitativní změny v chemických procesech	208

O DUŠI

NEBOLI O JSOUCNU MĚNÍCÍM SE RŮSTEM

O DUŠI OBECNĚ

ODDÍL PRVNÍ – ESENCE DUŠE	217
Kapitola první: Definice života	217
Kapitola druhá: Definice a rozdělení duše	220
Kapitola třetí: Duše a rozlehlost	222
ODDÍL DRUHÝ – MOHUTNOSTI DUŠE	224

O DUŠÍCH JEDNOTLIVĚ

ČÁST PRVNÍ – VEGETATIVNÍ DUŠE

ODDÍL PRVNÍ – EXISTENCE VEGETATIVNÍ DUŠE	227
ODDÍL DRUHÝ – ESENCE VEGETATIVNÍ DUŠE	230
ODDÍL TŘETÍ – MOHUTNOSTI VEGETATIVNÍ DUŠE	234

ČÁST DRUHÁ – SMYSLOVÁ DUŠE

ODDÍL PRVNÍ – EXISTENCE A ESENCE SMYSLOVÉ DUŠE	237
ODDÍL DRUHÝ – MOHUTNOSTI SMYSLOVÉ DUŠE	240
Kapitola první: O poznání obecně	240
1. Kořen a esence poznání	240
2. Intencionální obraz	244

3. Činnost poznání	247
Kapitola druhá: Smyslové poznání	250
1. Smyslové poznávací mohutnosti obecně	250
2. Vnější smysly	253
3. Vnitřní smysly	260
Kapitola třetí: Smyslová snaživost	265
1. O snaživosti (žádostivosti) obecně	265
2. Smyslová snaživost neboli žádání	267

ČÁST TŘETÍ – ROZUMOVÁ DUŠE

ODDÍL PRVNÍ – ESENCE ROZUMOVÉ DUŠE	269
Kapitola první: Rozumová duše jako lidská duše	269
Kapitola druhá: Rozumová duše jako princip smyslového a vegetativního života	271
Kapitola třetí: Rozumová duše jako individuální duchová substance	272
Kapitola čtvrtá: Spojení rozumové duše s tělem	274
Kapitola pátá: Původ rozumové duše	278
Kapitola šestá: Nesmrtelnost rozumové duše	281
ODDÍL DRUHÝ – MOHUTNOSTI ROZUMOVÉ DUŠE	284
ROZUM	284
Kapitola první: Všeobecné esenciální vymezení rozumu; jeho duchovost	284
Kapitola druhá: Přesnější esenciální vymezení rozumu podle jeho předmětu	287
1. Formální předmět rozumu obecně	287
2. Vlastní formální předmět lidského rozumu	290
3. Jak lidský rozum poznává materiální jednotliviny?	293
4. Sebepoznání lidského rozumu	295
5. Vlastní formální předmět rozumu duše oddělené od těla	298
6. Původ našich pojmů	300
7. Kauzální role fantasmatu při vzniku pojmu	305
8. Rozvoj lidského rozumu trojí činností: prostým postřehem, souzením a usuzováním	308
VŮLE	310
Kapitola první: Esenciální určení lidské vůle	310
Kapitola druhá: Propriová vlastnost vůle – svoboda	311
Kapitola třetí: Vztah vůle k ostatním duševním mohutnostem	317

O PŮVODU ŽIVOTA V MATERIÁLNÍM SVĚTĚ

Kapitola první: Původ života obecně	322
Kapitola druhá: Původ druhů	324

METAFYZIKA

Povaha a rozdělení metafyziky	333
--	-----

METAFYZIKA OBECNÁ

ČÁST PRVNÍ – JSoucno o sobě

Kapitola první: Co je jsoucno	335
Kapitola druhá: Vlastnosti jsoucna	339
1. Vlastnosti jsoucna obecně	339
2. Vlastnosti jsoucna jednotlivě	341
Kapitola třetí: Princip sporu	350
Kapitola čtvrtá: Rozdělení jsoucna na potenci a akt	352
1. Pojem a rozdělení potence a aktu	352
2. Potence a akt ve vzájemném vztahu	355
3. Reálná distinkce mezi aktem a potenci	356

ČÁST DRUHÁ – JSoucno jako předmět lidského poznání NEBOLI LIDSKÁ LOGICKÁ PRAVDA

ODDÍL PRVNÍ – ESENCE LIDSKÉ LOGICKÉ PRAVDY	358
ODDÍL DRUHÝ – EXISTENCE LOGICKÉ PRAVDY V LIDSKÉM ROZUMU	362
Kapitola první: Co je jistota. Vyvrácení skepticizmu	362
Kapitola druhá: Subjektivní příčina jistoty – pravdivost poznání	370
1. Přirozené zaměření poznání k pravdě	370
2. Extrasubjektivní platnost našeho poznání. Vyvrácení idealismu a odůvodnění přirozeného realismu.	375
3. Vyvrácení transcendentálního idealismu	383
4. Objektivita smyslových kvalit. Vyvrácení částečného smyslového idealismu.	388
Kapitola třetí: Objektivní příčina jistoty – objektivní evidence	393

METAFYZIKA SPECIÁLNÍ

ODDÍL PRVNÍ – NEHMOTNÉ JSoucno stvořené	397
Kapitola první: Esence stvořeného jsoucna	397
1. Aktuální reálná esence	397
2. Možná esence	402
Kapitola druhá: Kategorie stvořeného jsoucna	406
1. Rozdělení stvořeného jsoucna do deseti kategorií	406
2. Substance	407
3. Akcidenty	414
4. Vztah	417

Kapitola třetí: Příčiny stvořeného jsoucna	420
1. Pojem příčiny a jeho rozdělení	420
2. Příčina materiální a formální	426
3. Příčina účinná	428
4. Příčina nástrojová (instrumentální)	434
5. Příčina účelová (cílová)	439
6. Vzájemný vztah příčin	443
ODDÍL DRUHÝ – NESTVOŘENÉ JSoucNO NEBOLI BŮH	446
Kapitola první: Existence Boha	446
1. Poznatelnost existence Boha	446
2. Důkazy Boží existence	449
Kapitola druhá: Boží esence	458
1. Fyzická esence Boží	458
2. Metafyzická esence Boží	461
Kapitola třetí: Boží entitativní atributy	466
1. Boží neměnnost a věčnost	466
2. Boží jedinnost	468
3. Odlišnost Boha od světa	469
Kapitola čtvrtá: Boží operativní atributy	472
1. Boží vůle	472
2. Boží moc	477
<i>Stvoření</i>	478
<i>Boží spolupůsobení</i>	480
<i>Fyzická premoce</i>	484
<i>Premoce a svobodné rozhodnutí</i>	489
<i>Uchovávaní</i>	495
<i>Zákon a prozřetelnost</i>	497
3. Boží vědění	501

ETIKA

Co je etika a její rozdělení	513
---	-----

OBEČNÁ ETIKA

Kapitola první: Poslední cíl člověka	514
1. Snaha o dosažení posledního cíle	514
2. Poslední cíl jako předmět (poslední cíl materiální)	518
3. Poslední cíl jako stav (formální poslední cíl)	521
Kapitola druhá: Dobrovolný skutek	524
Kapitola třetí: Esence mravního jednání – mravnost	527
Kapitola čtvrtá: Norma mravnosti – Zákon	531
1. Zákon obecně	531
2. Zákon přirozený a zákon občanský	533

3. O závaznosti zákona a jeho sankci	535
4. Zákon jako nejvyšší a blízká norma mravnosti	536
Kapitola pátá: Dispozice k chtění a dosažení posledního cíle	541
1. Vášně	541
2. Ctnosti	543
3. Vášně a ctnosti jako dispozice k žádání posledního cíle	548
Kapitola šestá: Dosažení posledního cíle – stav finální	549

SPECIÁLNÍ ETIKA ČILI NAUKA O PŘIROZENÉM PRÁVU

Kapitola první: O právu všeobecně	553
1. Esence práva	553
2. Vlastnost práva: vynutitelnost	555
Kapitola druhá: Právo individuální	556
1. Právo jednotlivce všeobecně	556
2. Právo jednotlivce na hmotné věci	558
3. Způsoby nabývání majetku	560
Kapitola třetí: Nauka o společnosti – práva sociální	562
1. Společnost všeobecně	562
2. Rodinná společnost neboli rodina	563
3. Občanská společnost čili stát	567
 Rejstřík termínů	 575